

SENDİKALAR NE KADAR BAŞARILI?

Aydınlık Gazetesi, 24 Mart 2015

Yıldırım Koç

Giderek derinleşen ekonomik krizden en fazla etkilenenler işçi sınıfının işçi statüsünde çalıştırılan kesimi.

İşçi sendikaları sayıları giderek artan ve sorunları giderek yoğunlaşan işçileri gerektiği gibi temsil edebiliyor mu? Sendikasız işçileri örgütlemek için ciddi çabaları var mı? Örgütlenme engelleri çok mu büyük; yoksa sorun sendikaların anlayış, yapı ve uygulamalarında mı?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Ocak 2015 istatistiklerine göre, işçi sendikalarının üyelerinin işkollarına göre dağılımı şöyle:

İşkolları	İşçi Sayısı	Üye Sayısı	Sendikalaşma Oranı (%)
Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormancılık	137.236	36.636	26,69
Gıda Sanayii	586.928	71.844	12,24
Madencilik ve Taş Ocakları	182.454	38.117	20,89
Petrol, Kimya, Lastik, Plastik ve İlaç	445.846	45.357	10,17
Dokuma, Hazır Giyim ve Deri	1.041.043	97.900	9,40
Ağaç ve Kâğıt	248.787	20.025	8,05
İletişim	67.814	15.575	22,97
Basın, Yayın ve Gazetecilik	96.934	4.965	5,12
Banka, Finans ve Sigorta	297.043	92.191	31,04
Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar	2.671.177	140.332	5,25
Çimento, Toprak ve Cam	154.985	31.173	20,11
Metal	1.445.331	233.218	16,14
İnşaat	1.546.830	41.524	2,68
Enerji	252.225	58.947	23,37
Taşımacılık	731.067	61.604	8,43
Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk	161.917	13.316	8,22
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	286.492	14.803	5,17
Konaklama ve Eğlence İşleri	740.496	29.554	3,99
Savunma ve Güvenlik	233.061	48.674	20,88
Genel İşler	853.279	201.709	23,64
TOPLAM	12.180.945	1.297.464	10,65

Türkiye'de 12,2 milyon işçi, 1,3 milyon sendika üyesi var. Sendikalaşma oranı yüzde 10,65.

Bu rakamlar doğru mu?

Tam değil. Sendika üyesiyken işsiz kalanlar bir yıl süreyle üyeliğini sürdürüyor. Bir işyerinde toplu sözleşme kapsamında sendika üyesiyken o işyerinden ayrılıp aynı işkolunda sendikasız başka bir işyerine giren işçinin üyeliği devam ediyor. Bazı işyerlerindeki işçiler de, bir örgütlenme çabasının parçası olmadan bir sendikaya üye oluyorlar.

SENDİKALAŞMA İŞLEMİ KOLAYLAŞTI

Diğer taraftan sendika üyeliğini kolaylaştıran gelişmeler oldu.

Uluslararası sözleşmeler doğrudan uygulanırlık kazandı ve örgütlenmede mevzuat engeli kalmadı.

Eskiden sendikalaşması yasak olan özel güvenlik görevlileri ile özel sektör eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin sendikalaşmasına olanak tanındı.

Kaçak işçilik ciddi biçimde azaltıldı.

Sendika üyeliği için çalışma saatleri içinde notere gitme ve epeyce bir para ödeme zorunluluğu kalktı.

Bazı işyerlerindeki patronlar da işçilerini internet üzerinden işyerinin belirlediği sendikaya üye yaptılar.

Gerçekten aidat ödeyen sendika üyesi sayısı herhalde 800 bin civarında. Diğer bir deyişle, işçi sendikalarının örgütlenme başarısı, 12,2 milyonda yalnızca 800 bin kadar. Başarısızlar.

NİYET OLMAYINCA

Paraları mı yok?

Bir kısmının evet. Ancak bir kısmının parası da var. Örneğin Yol-İş Sendikası'nın çok parası var. Ancak abartılmış üye sayısı 39.517. Halbuki inşaat işkolunda çalışan işçi sayısı 1 milyon 546 bin 830. Yol-İş eğer Türk-İş üyesi olmasa, yüzde 2,56'lık sendikalaşma oranıyla, toplu sözleşme yapma ehliyetini bile kaybedecek.

Peki, bol paralı Yol-İş, sendikasız 1 milyon 500 bini aşkın inşaat işçisini örgütlemek için ciddi bir örgütlenme çalışması sürdürüyor mu?

Hayır.

Ciddi bir eğitim çalışması yapıyor mu?

Hayır.

Bugünkü koşullarda bu kadar başarısız olan bir sendika, giderek daha da derinleşen kriz koşullarında gerekli mücadeleyi verebilir mi?

Cevap ortada değil mi!

Diğer işkollarının çoğu için de durum farklı değil.

Sakin sularda sendikacılık yapmaya alışmışlar; ancak şimdi fırtınalar zamanı.